У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЧЕРВНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JUNE 8, 1971 No. 106. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 7 червня 1971

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ МІННЕСОТИ Гюберт Г. Гомфрі недавно закінчив 60 років і думає, що це відповідний вік, щоб ще раз спробувати щастя та старатися про номінацію на кандидата на президента. Він гадає, що ні один із демократичних кандидатів не здобуде у правиборах поважної більшости, яка запевнювала б йому номінацію на Номінаційній Конвенції, тому він рішився у відповідному часі виступити як кандидат, бо має чисельних прихильників між політиками і між робітничими провідниками.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ЕДМУНД С. МОСКІ вже довший час діє так, як кандидат на номінацію на демократичного президента. Офіційно він ще не оголосив своєї кандидатури, але вже втримує цілий штаб осіб, які займаються пропаґандою в його користь. Біда тільки, що нема фондів на розвинення ширшої кампанії, бо нема ще певности, хто буде наймянованим, і тому ніхто не хоче „інвестувати" в непевного кандидата. Директор виборчої кампанії за вибір Москі Верл І. Берґгард нарікає на те, що більшість впливових демократичних політиків невдоволена з сенатора Москі тому, що він нескладає куртуазійних візит демократичним провідникам та мало виголошує промов по різних місцевостях.

В НЮ ЙОРКУ ЗААРЕШТОВАНО ЧОТИРЬОХ ОСІБ, які старалися пограбувати товариський неґритянський клюб, і два із заарештованих є запідозрені в порaненні двох поліцистів 19 травня. Заарештовані — це Ричард Мур і Едвард Джозефс. Обидва вони були в персоні членів „Чорних пантер", обидва втекли були, і суд сконфіскував був їхні кавції. Кавція Мура становила 100 000 долярів, а Джозефса — 25,000 долярів. При заарештованих знайдено таку саму зброю, якою стріляли злочинці до поліцистів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД МУСИТЬ заплатити фірмам Буїнґ Компані та Дженерал Електрік відшкодування з суми 76,700,000 долярів тому, що припинено будову суперсонічного літака. Фірма Буїнґ дістала 47.6 мільйона, а Дженерал Електрік 29.1 мільйона долярів. Буїнґ мала збудувати літак, а Дженерал Електрік мотори для літака, що мав би летіти зі швидкістю 1,800 миль на годину. Буїнґ домагається ще 5 мільйонів долярів, витрачених на дотеперішню будову цього літака.

61 ВІДСОТОК ОПИТУВАНИХ АМЕРИКАНЦІВ тепер думають, що це було помилкою ЗСА вмішуватися у війну у В'єтнамі. Опитування переводила агенція д-ра Гелпупа. Та ця агенція пригадує, що на початку в'єтнамської війни 61 відсоток опитуваних був за те, щоб вести війну у В'єтнамі. Тоді ж, це значить в 1965 році, тільки 24 відсотки опитуваних були проти війни в південно - східній Азії. В справі цієї війни змінили свою думку в такому самому відсотковi і демократи і республіканці.

БРАЗИЛІЯ РАЗОМ З ІНШИМИ П'ЯТЬМА південноамериканськими державами рішуче обороняє своє становище, що територіальні води сягають 200 миль від узбережжя даної країни, яка має контролю над ними та може не дозволити ловити рибу на цих „своїх" водах. Інші держави, що займають таке саме становище — це Еквадор, Перу, Чіле, Арґентина й Уруґвай. Уряд ЗСА твердить, що становище цих держав не згідне з міжнародним правом, і внаслідок такого погляду Вашингтону деколи приходить до конфлікту між американськими рибалками та урядами вище згаданих країн.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКІ І ПІВДЕННОВ'ЄТНАМСЬКІ ЧИННИКИ СТУРБОВАНІ зростаючою кількістю ворожих обстрілів з допомогою ракетної зброї у Південному В'єтнамі. Таке наростання інтенсивности ворожого вогню виявляє, що лаоська операція в березні цього року не була досить успішною. Тоді південнов'єтнамські війська несподівано заатакували північних в'єтнамців на території Ляосу, щоб зліквідувати там зв. шлях Го Чі-міньа. Щодня ворог обстрілює переважно ракетами по кілька військових баз, а це вказує на те, що лаоська операція не перервала ворожих шляхів постачання.

ГОЛОВНИЙ ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРЕДСТАВНИК ЗСА в Єгипті Доналд Берґус прибув до Парижу, щоб зустрітися з державним секретарем ЗСА Вілльямом Роджерсом. Вони мають відбути розмови в справі сучасного становища в Єгипті. Впродовж останніх днів Д. Берґус нараджувався з представниками єгипетського уряду, і тепер поінформує державного секретаря про наслідки тих розмов. Можливо, що Єгипет бажає покращання відносин з ЗСА, щоб таким чином трохи злагіднити недавнє підписання 15-літнього „договору про дружбу" з СССР.

ТРИНАДЦЯТЬ ХВОРИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ із Північного В'єтнаму, які самі забажали повернутися додому, — посернулися назад до Південного В'єтнаму. Корабель „Апшур" привіз їх до корабля з Північного В'єтнаму, щоб передати на той корабель. Але Північний В'єтнам в останній хвилині відмовився їх прийняти, на що нещасливa „тринадцятка" реаґувала вигуками обурення. З 570 військовополонених з Північного В'єтнаму забажали добровільно повернутись до комуністів лише ті 13 осіб, але їх Північний В'єтнам відмовився прийняти, твердячи, що це „трюк американців та їх маріонеток".

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ І УРЯД ПРЕМ'ЄРА Жака Шабан - Дельма підготовляє раніше заповіджені реформи, які мають дати кожному громадянинові Франції більші нагоди й можливості. Реформи стосуються покращання шкільництва, обладнання тренувальних центрів для здобуття фахів тощо. Та доки триває розгляд нових законопроєктів, серед різних прошарків населення помітне невдоволення. Зокрема, яких 20 000 службовців, котрі отримують контрольовану урядом платню, демонстрували в Парижі, добиваючись кращих заробітків. Робітники добиваються права піти на повну пенсію в 60 років, а не як дотепер у 65 років.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ЗАПОЧАТКУВАВ передвиборчу кампанію закликом до виборців, щоб вони зрозуміли й відповідно оцінили важливість закордонної допомоги для Японії. Ця допомога, переважно із ЗСА, минулого року сягала 1.8 більйона долярів. Вибори стосуються Нижньої Палати японського парляменту, що складається з 252 послів, з яких майже половину буде переобрано.

Президент відкрив новий водний шлях з Оклагоми до океану

Кетуза, Оклагома. — В суботу 5-го червня президент Ніксон відкрив новий водний шлях, який об'єднує водну систему ріки Аркенсо з водною системою ріки Міссіссіпі і далі з океаном-Мексиканською затокою. Цей цілий водний проєкт коштує 1.2 більйона долярів. На це відкриття прибули коло 20,000 осіб, в тому було 150 провідних осіб зі стейту Аркенсо, які прибули нововідкритим водним шляхом. Промовляючи в порті в Кетуза, президент сказав, що тепер відкриваються великі можливості для розбудови цевного району, який має великі багатства, залізо, сталь, нафту, вугілля, природний газ, алюміній, уран та зернові культури. На відкритті були присутні: головний прокуратор Джан Н. Мітчел, секретар торгівлі Моріс Г. Стенс, секретар рільництва Кліффорд Гардін та делеґація членів Конґресу з того району. При кінці своєї промови Президент сказав, що все таке не так то зле бути американцем, коли бачимо, що при спільних зусиллях можна здійснювати такі проєкти, як цей водний шлях. „Ми не є демократами, ми не є республіканцями, ми є американцями. Ми ставимо на перше місце цю країну", — казав Ніксон.

Сенат відкинув проєкт про скасування обов'язкової військової служби

Вашингтон. — Сенат більшістю 67-ох до 23-ох голосів відкинув проєкт, щоб, починаючи від 1-го червня ц. р., не покликувати до військової служби рекрутів, бо в збройних силах цієї країни мали б служити самі добровільці. Пізніше Сенат відкинув і другий проєкт, згідно з яким мали б покликувати рекрутів тільки до кінця червня 1972 року. Палата Репрезентантів вже схвалила законопроєкт про продовження обов'язку військової служби до кінця червня 1973 року. Дебати над цією справою можуть тривати довший час, але дотеперішні ухвали Сенату дають надію, що обов'язок військової служби буде продовжений на найбільші два роки. Число добровільців може так збільшитися після закінчення війни у В'єтнамі, що не треба буде покликувати рекрутів. Рішення Сенату вважають успіхом президента Ніксона, який плянує скасувати обов'язок військової служби, але аж після закінчення війни.

В травні число затруднених становило 78.7 мільйона, безробітних було 4.4 мільйона

Вашингтон. — Статистичне бюро при Департаменті Праці повідомляє, що в травні ц. р. в цій країні було затруднених 78.7 мільйона, а число безробітних виносило 4.4 мільйона. Травневе число безробітних збільшилося на 0.1 відсотка, що свідчить про те, що інфляція ще не скінчилася, хоч її темп збільшування сповільнився. Про це свідчить і той факт, що в травні число затруднених збільшилося на 500,000, але число безробітних зросло тому, що на ринок праці прибули нові робітники. Про те, що інфляція не зникає, свідчить і те, що гуртові промислові ціни в травні збільшилися на 0.4 відсотка. Урядові економісти не сподівалися такого збільшення цін на промислові товари. В травні число безробітних, які були без праці 27 місяців і більше, становило 542,000, число безробітних впродовж 15-ох і більше місяців без праці — виносило 1,300,000. Обидва ці числа були вищі в травні, як в квітні ц. р.

Київська преса остерігає перед „диверсіями" туристів

Київ. — Використовуючи нагоду „Дня прикордонника", що в СССР припадає щороку на кінець травня, „Радянська Україна", „Літературна Україна", журнал „Перець" та ін. преса повели обходову атаку на закордонних туристів, які починають напливати до СССР, в тому і в Україну з початком туристичного сезону. У репортажі „Дозорці" в „Радянській Україні" з 28 травня переказано кілька випадків у Чорному морі, коли прикордонна сторожа затримувала човни, катери й судна, що під камуфляжем торговельних завдань або розвагового туризму нібито намагалися проникнути „в совєтські священі води". В репортажі „Зустрічі на кордоні" в „Літературній Україні" з 28 травня розповідається про випадки „економічної та ідеологічної диверсії" на прикордонній станції Чоп в Україні: „Перед тим, хто під маскою туриста чи благодійника їде в нашу країну, тримаючи за пазухою гадюку, двері кордону зачинені!" В репортажі наведено кілька прикладів, як прикордонники на станції Чоп, через яку щороку до СССР в'їжджає кругло один мільйон західніх туристів, затримували „порушників жімнародної торгівлі, контрабандистів". Один із них віз, наприклад, ковдру й кутався в неї, а в ковдрі знайшли „цінні нитки, пряжу, речі, яких не було у декларації пасажира". „Х. І. Шпалера затримано з машиною — віз релігійну літературу, хрестики"... „Служба на таможні-митниці побудована так, щоб усі пасажири дотримувалися законів, утверджених життям, що їх завезти в „туристів" не зміг удатися до ідеологічних диверсій та контрабанди". На запитання одного прикордонника, чи йому в праці „доводилось зустрічатися із шпигунами? — Нєчаєв стверджно кивнув головою".

Совєтський уряд далі не дозволяє концентруватись поволзьким німцям

Москва. — Сім років тому поволзькі німці, велика етнічна спільнота на території СССР, були політично „реабілітовані" совєтським урядом, який зняв із них загальну відповідальність за так зв. співпрацю з німецько-фашистівськими окупантами під час другої світової війни. Однак, „реабілітація" виявилася на практиці скорше паперовою. З опублікованих тепер у Москві статистичних даних видно, що в СССР проживає 1 мільйон 85 тисяч громадян німецького походження, але з тих же статистичних даних видно, що їм не дозволяють і далі поселюватись компактною масою на рідному Поволжжі. Поволзькі німці впродовж кількох поколінь жили над Волгою, в районі Саратова, мали там свої школи, етнічну пресу, театр тощо. Дві третини підсовєтських німців вважають і далі своєю рідною мовою німецьку мову.

НАТО добивається розмов з державами Варшавського Пакту в справі редукції збройних сил в Европі

Лісбона, Портуґалія. — Під час дводенної конференції міністрів закордонних справ п'ятнадцяти держав — членів Північно - Атлантійського Пакту, що відбувалася тут в днях 3-4 червня ц. р., вирішено провести виснювальні розмови з урядами Совєтського Союзу й інших держав Варшавського Пакту в справі „взаємної і збалансованої редукції збройних сил" у Центральній Европі. Проголошено це рішення в комунікаті, опублікованому після закінчення нарад й у відповідь на заяви совєтського уряду про побажаність зменшення збройних сил і редукції зброєнь в Европі. Від цього рішення стрималася тільки Франція, яка відтягнула своїх представників з командування збройних сил НАТО ще в 1966 році і не погоджується з тим, щоб проводити безпосередні переговори між обома бльоками — НАТО і Варшавським Пактом. Прийнято рішення добиватися „вияснювальних розмов" на суґестію державного секретаря ЗСА Вільямса П. Роджерса з пропозицією провести ще перед тим консультативні розмови між самими членами Атлантійського Пакту, можливо в якнайкоротшому часі. Конференція міністрів закордонних справ НАТО погодилася також на тому, щоб у відповідний час призначити окремого представника чи представників НАТО для проведення дальших вияснювальних розмов з Москвою і державами Атлантійського Пакту. Реакція Москви на ці рішення покищо негативна. Совєтський уряд заявляє, що він не бачить „зацікавлення" в західніх державах проблемою редукції військ в Европі.

З Казахстану випущено „Союз-11" із трьома астронавтами

Москва. — В неділю 6 червня ц.р. випущено із однієї з баз совєтського космічного центру в Казахстані новий совєтський космічний корабель „Союз-11" із трьома астронавтами в його залозі. Завдання цього космічного корабля об'єднатися під час лету з космічною орбітальною станцією „С'алют". Перша спроба такого лету й поєднання космічного корабля „Союз-10" із космічною станцією „Салют" була проведена шість тижнів тому в днях 23-25 квітня ц.р. За совєтськими даними вона була успішною: — корабель і стація об'єднались на протяг п'ять і пів годин. На думку закордонних експертів совєтським астронавтам не повелося тоді здійснити свого завдання і тому ж переведено тепер нову спробу. Випущено „Союз-11" в неділю о 7.55 ранку московського часу. Перед летом відбулася пресова конференція, під час якої члени залоги „Союз-11" полк. Георгій Т. Добровольський і пілоти-інженери Владислав Н. Волков та Віктор І. Пацаєв інформували про їх завдання.

В Совєтському Союзі збільшено пенсії для літніх осіб

Москва. — Совєтський Союз, що його режимна пропаганда прославляє як „державу добробуту й суспільної опіки", почав щойно тепер ,у висліді XXIV з'їзду КПСС, здійснювати широку програму збільшення пенсій для старших осіб і поліпшення їх соціяльного забезпечення. З обіцяною провести таке „поліпшення" виступав генеральний секретар Л. Брежнєв під час названого з'їзду. Згідно з опублікованими в совєтській пресі декретами, мінімальні платні для тих, що відійшли у відставку, або ж стали нездібними до праці, будуть збільшені, починаючи від 1 липня ц. р. Пенсії для тих державних службовців, що досягли пенсійного віку, мають бути збільшені з 30 рублів місячно до 45 рублів. Пенсії для колгоспних робітників, які виносили досі 12 рублів місячно, будуть збільшені до 20 рублів. За офіційною оцінкою вартість совєтського рубля рівняється 1.11 доляра. Користатимуть із збільшення пенсій дві великі категорії робітників і службовців — 90 мільйонів гих, що зайняті в державних урядах і підприємствах, і 25 мільйонів колгоспних робітників. Останні користають з виплат соціяльного забезпечення щойно від 1964 року. Нижчі пенсії для них совєтський уряд з'ясовує тим, що вони не є зайняті безпосередньо в урядових підприємствах і, крім того, живучи на селі, мають можливість засобляти себе харчами із присадибних ділянок. Пенсії робітникам у Совєтському Союзі виплачують уряди й підприємства, в яких вони були зайняті. Ніяких обов'язкових відтягнень на ці пенсії від робітничих платень немає. Згідно з обіцянкою Брежнєва на з'їзді XXIV з'їзду КПСС, мали б бути збільшені також і мінімальні заробітні платні — із 60 рублів до 70 рублів місячно і середня платня має бути збільшена із 122 в минулому році до 146 рублів у 1975 році. В 1970 році було в СССР 40 мільйонів осіб пенсійного віку.

Помер угорський філософ марксист Дьордь Лукач

Віденъ. — За повідомленнями з Будапешту, там помер 4 червня ц.р., проживши 86 років, відомий угорський літературний критик і філософ марксист Дьордь (Юрій) Лукач. Його теорії й писання мали великий вплив на розвиток комуністичного руху в центральній Европі, зокрема в першій половині цього сторіччя. Партійна пропаганда прославляла Лукача часто, як найбільшого марксиста з часу Карла Маркса, але ще частіше його гостро критиковано за розбіжності його поглядів з партійною, совєтською чи й угорською комуністичною лінією. Лукач був автором понад 30 книжок із літературної критики і філософії й однією із найбільш упривілейованих осіб в комуністичній Угорщині. Не зважаючи на свої розбіжності з партією, і навіть на виступи проти „соціялістичного реалізму", він користувався різними привілеями і з 1945 р. жив у розкішному апартаменті в Будапешті. Народжений 1885 року в шляхетській родині угорських банкірів, Лукач студіював в університетах Гайдельберґу й Берліну. З 1918 року був міністром виховання в комуністичному уряді Бели Куна. Після повалення цього режиму Лукач еміґрував, жив у Відні й у Берліні, і з 1930-го року в Москві, де працював в Інституті Маркса-Енґельса. У Совєтському Союзі перебув до 1945 року. Вернувшись на Угорщину, працював далі літературно й науково і в жовтні 1956 року взяв участь в угорському протикомуністичному повстанні. Після здушення повстання совєтською армією був арештований і депортований у Румунію. Протже після кількох місяців його звільнено і дозволено повернутися на Угорщину, де він далі продовжував свої виклади й видавання своїх праць.

В КАНАДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ГОСТРА КРИТИКА ПРЕМ'ЄРА ТРУДО ЗА ПОРІВНЯННЯ УКРАЇНИ З КВЕБЕКОМ; ТРУДО ВИПРАВДУЄТЬСЯ

Торонто. — Виступ прем'єра Трудо після його повороту із Совєтського Союзу та порівняння України з Квебеком а українських самостійників з французькими сепаратистами в Квебеку є дальше предметом гострої критики в пресі та публічних виступах, зокрема з боку громадян українського роду. Місцеві щоденники "Globe and Mail", "Telegram" і "Star" у перших днях червня подають на перших сторінках протестаційні виступи багатьох громадян та репрезентантів різних організацій і, зокрема, провінційного міністра громадянства Івана Яремка, який назвав подорож прем'єра Трудо до Совєтського Союзу та його пізніші заяви „великою трагедією для поневолених комуністичною диктатурою в Кремлі". „Торонто Телеграм" з 3-го червня надрукував довший коментар Любора Зінка, в якому пригадується, що перед поїздкою прем'єра Трудо його прохали в Парляменті, щоб він в Москві інтервенював в користь засуджених та ув'язнених українських інтелектуалів і Трудо залишив враження, що він це вчинить. Він не тільки того не зробив, але повернувшись з відвідин, ще й порівняв цих жертв комуно-московського народобивства з французькими сепаратистами Квебеку. Автор коментаря насамперед пригадує прем'єрові Трудо, що його прохали вставитись не за „сепаратистів", але за інтелектуалів, яких засуджено і ув'язнено за те, що обороняли свої конституційні права. „Торонто Стар" інформує про численні виступи громадян та листи і телеграми до прем'єра Трудо з гострою критикою і засудом його нісенітних порівнянь. Комітет Українців Канади звернувся окремим листом, підписаним його президентом о. д-ром В. Кушніром та секретарем А. Павликом, прохаючи негайного побачення для „змінювання дальших непорозумінь та інтерпретацій коментарів" прем'єра Трудо. У відповідь на численні запити, прем'єр Трудо висилає тепер телеграми з його твердженнями під час пресової конференції 1-го червня, що він не думав порівнювати Україну з Квебеком ані українських самостійників з французькими сепаратистами в коментованому сенсі, бо головною причиною того, що він не інтервеніював в Москві в користь засуджених українських інтелектуалів було бажання створити між Совєтами і Канадою „добру атмосферу", щоб опісля могти з більшим успіхом інтервеніювати в користь засуджених на гуманітарній базі.

Канадійський прем'єр Трудо про взаємини Канади з ЗСА

Оттава. — Канадійський прем'єр П'єр Елліот Трудо під час недавньої візити до СССР так щиро висловлювався про відношення Канади до свого північного сусіда СССР, що таке становище його скликало застереження в канадійському Парляменті. Та прем'єр Трудо заявив на критику в Палаті Громад, що він „уважає американців не тільки за сусідів і союзників, але і за приятелів Канади". Опозиція критикувала прем'єра Трудо за те, що ставить на рівні взаємини Канади з ЗСА із взаєминами до СССР. Інші критики прем'єра висловлюються проти нього за те, що він канадійський націоналізм уважає однозначним із протиамериканізмом. Провідник опозиції Роберт Л. Стенфілд критикував прем'єра Трудо за те, що він не згадував про донаміра НАТО, щоб розв'язати справу Західнього Берліну. Консервативний посол Воллес Несбітт оскаржував прем'єра в тому, що він хоче вбити клин між Канаду і ЗСА. Критики прем'єра називають подорож Трудо „повільною поїздкою до Самарканди на урядовий кошт". Трудо сказав був на пресовій конференції в Москві, що Канада є приятелем ЗСА, але потуга ЗСА є така велика, що вона загрожує канадійській самостійності. І тому Канада мусить шукати збалансування могутности ЗСА в свого північного сусіда — в СССР.

Зростає кількість автомобільних катастроф в Україні

Київ. — Заступник міністра внутрішніх справ УССР І. Бондаренко в статті „Пригоди на трасі", надрукованій в „Радянській Україні" з 26 травня, подав відомості що їх звичайно не подає преса в Україні. Так, „з вини пішоходів сталось торік 7 600 дорожніх пригод, чимало з яких закінчились драматично". Про стан шляхів і вулиць: „Майже кожна десята пригода виправдує своє найменування дорожньої не тільки тому, що сталася на дорозі, а й через поганий стан дороги". В автобусній катастрофі біля села Циганське на шосе Київ — Харків „автобус, що належав Прилуцькому підприємству, зірвався з кювет і перекинувся. З 30 пасажирів 5 загинули, а 4 дістали важкі травми - поранення". Випадок стався внаслідок „молодецтва водія" і недозволеної швидкості. „На тій же трасі сталася ще одна серйозна аварія", каже І. Бондаренко, але не розповідає докладніше. „Торік на шляхах республіки зареєстровано 27 000 дорожніх пригод", і часто вони виникали тому, що шофери були п'яні або напідпитку. Найбільше автомобільних катастроф було в минулому році в областях: Одеській, Полтавській, Донецькій, Харківській, Вінницькій, Ровенській, Тернопільській, Житомирській і Черкаській. „Торік 504 автоводії в Києві побували у витверезнику", стверджує заступник „міністра".

ПАМ'ЯТНИК ВОЛОДИМИРОВІ ГНАТЮКОВІ

У рідному селі видатного українського фольклориста і етнографа Володимира М. Гнатюка Велеснів на Тернопільщині на відзначення 100-ліття з часу народження науковця встановлено пам'ятник Володимирові Гнатюкові. У Манастириських відбулася наукова конференція з участю науковців із Києва, Львова, Тернополя. „Радянська Україна" з 26 травня не подала опису пам'ятника, ані хто його виконав. Совєтська наука характеризує В. Гнатюка, як „діяча демократичного напрямку", який вичнив українську сутність його великої праці.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наша співвідповідальність

Прем'єр Канади, П'єр Трудо, повернувшись з відвідин в Совєтському Союзі та, зокрема в Україні, в столиці якої, Києві, його ентузіястично вітали називаючи Петром Трудошенком, заявив, що він оминав будь-яких розмов, що могли б відноситись до українських самостійницьких прагнень і змагань, бо не хотів, щоб йому совєтські ватажки пригадали французьких сепаратистів у Квебеку та що він і сам не має будь-яких симпатій до людей, що порушують закони країни. Натомість він широко говорив про іншу „подібність" між Канадою і Совєтським Союзом, а саме про їх федеральну структуру.

У відповідь на ці порівняння, прем'єр Трудо дістав знамениту лекцію політграмоти від торонтського щоденника „Ді Гловб енд Майл", який в редакційній статті: „Немає порівняння", надрукованій у виданні з 1-го червня та з відкликом на Англомовну Енциклопедію Українознавства доказав прем'єрові історичними фактами, що немає і не може бути будь-якого порівняння між українськими самостійниками та їхніми змаганнями і французькими сепаратистами Квебеку. Немає також жадного порівняння і у відношенні совєтського режиму до українських борців за волю та канадійського уряду до французьких сепаратистів.

Випадок з прем'єром Трудо та його порівняннями боляче пригадує нам, як мало ми ще вчинили і як мало досягнули в нашій головній місії поза межами України — поширення правди про неї. Якщо прем'єр країни, в якій українці становлять поважну частину населення та є четвертою з ряду її етнічною складовою групою, має таке до краю мильне і фальшиве уявлення про Україну, то чого ж тоді можна очікувати від радових громадян, чи від прем'рів багатьох інших країн, що мають своїх амбасадорів в Об'єднаних Націях.

Коли в половині минулого місяця відбувалася в Торонтському Університеті презентація другого тому цитованої „Ді Гловб енд Майл" Англомовної Енциклопедії Українознавства, то й була думка запросити на цю церемонію прем'єра Трудо, але він в тому часі був перешкоджений. Це велика шкода, бо при цій нагоді він був би одержав примірник тієї книги знання про Україну і, прочитавши її, напевно не компромітував би себе і свого високого посту такими порівняннями.

Але люди помиляються, помилився і прем'єр Трудо. Немає бо жадного сумніву, що це була — як кажуть — чесна, а не злобна помилка. І за цю помилку прем'єр Трудо, який виявив стільки доброї волі і доброзичливости до українців у Канаді, ми повинні мати жаль не так до нього, як до нас самих, що не потрапили довести нашої правди там, де вона так дуже потрібна.

„День прикордонника"

Щороку в СССР відзначають „День прикордонника". Насправді про таке „свято" люди дізнаються з газет, дуже часто вже після нього. „День прикордонника" відзначають на прикордонних заставах, серед військ МВД — Міністерства Внутрішніх Справ, серед спеціяльних частин міліції та розшуку.

Мало яка ділянка в СССР так досконало розпрацьована, як ділянка політичної пропаганди. Партійні пропагандисти щороку використовують нагоду „Дня прикордонника", достосовуючись до відповідних негласних вказівок з ЦК КПСС. Якщо в минулих роках преса, радіо, телевізія присвячували статті й програми темі „героїзму совєтського прикордонника", то цього року наступила відміна: з нагоди „Дня прикордонника" режим попереджає населення СССР, щоб воно оминало закордонних туристів, або ж „викривало" їхню „шкідливу діяльність". Київський журнал „Перець", наприклад, зобразив закордонного туриста, який під плащем ховає радіоприймачі, сорочки, олівці-самописки тощо. Висновок із фейлетону такий, що деякі туристи „економічно рокладають" совєтських громадян, перепродують речі, а ті потім не бажають працювати... За такими туристами особливо слідкують в Одесі. Однак, економічна диверсія не така страшна для імперії, як політична.

Кожна імперія з природи свого устрою є нечесною, і тому в СССР підозрівають кожного, хто прибуває з-за кордону. СССР бажає від туристів лише твердої валюти. „День прикордонника" цього року пройшов там під знаком антитуризму, в його західньому, людському розумінні.

Ярослав Стецько

ПРИВІТАЛЬНЕ СЛОВО

НА 22-ІЙ ЗУСТРІЧІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І АМЕРИКИ В КЛІВЛЕНДІ 30-ГО ТРАВНЯ

Провід революційної ОУН вітає Вас на зустрічі, що має особливе значення. Відбувається вона в часі страшного наступу на наш народ та його Церкви. Відбувається вона у великі роковини геніяльної поетки, що кликала нас: Проти надії сподіватись! Контра спем сперо!

Цей велетень волі, духа, інтелекту саме тепер дуже актуальний для всіх борців за державу свою. В наші дні, коли Москва переслідує культурну еліту, великий речник молодого покоління Валентин Мороз не злякався — його засудила Москва на 14 літ тюрми — мужньо і геройсько виступає в дусі Лесі Українки. Він проголошує: „Істина, розігріта в душі до повного „градуса", стає цінністю. Знання переростає в віру. І тільки тоді людина починає жити". Леся Українка назвала цей стан одержимістю. Одержимий і скептик — споконвічні антиподи. Скептик якраз те, чого найбільше мусить боятися сучасна Україна. Основний гріх, який нам приписують — це донкіхотство, відсутність реалізму. Але в концтаборі Лук'яненко, один з Лесиних одержимих, засуджений на 15 років каторги, заявляє: „Коли б я був єдиним українцем на світі — я й тоді боровся б за Україну".

„Кожне слово сучасних борців в Україні, — як пише Мороз, — палахкотить одержимістю, фанатичною ненавистю холодних і слизьких, фанатичним бажанням прискорити кінець льодовитому періодові на Україні"...

Леся навчала нас не тільки фанатично любити своє, але ненавидіти ворога, ненавидіти Росію, окупанта, гнобителя! Всіх нас має охопити одержимість, що її проповідувала Леся Українка, „бо нічого іншого люди так не ждуть, як живого прикладу героїчної громадської поведінки. Людям потрібен приклад. Навіть в системі російського страхітливого терору таке героїчне діяння можливе, і сьогодні воно не безплідне".

Навкого нас росте когорта одержимих, в Україні і на чужині.

Одержимий великою ідеєю нашої української суверенної Католицької Церкви, ідеєю християнства перших віків, християнства мучеників, наш Ісповідник віри, Блаженніший Йосиф Сліпий. Вистрадавшись впродовж 18 літ ув'язнення безбожницькою Москвою за Христа, він став знов в'язнем, в'язнем Ватиканської Держави, і через заборону її Голови, цей Мученик за віру Христову сьогодні не може бути серед нас!

Наша перша мученицька Церква, Українська Автокефальна Православна Церква з її великими Митрополитами Липківським і Борецьким, безбожницькою Москвою закатованими, належала через своїх вірних, священослужителів і Владик до категорії одержимих, ідею Христа і України. Складаючи поклін Лесі Українці, усвідомім собі, що цей рік є водночас ювілейним роком рідної УАПЦ, створеної українською нацією, Церкви мучеників і героїв.

Засвідчуючи вірність ідеалам великої візіонерки Лесі, піднімаємо однодушний голос якнайрішучішого протесту і осуду Москви за переслідування наших культурних творців на чолі з Валентином Морозом, Святославом Караванським, Левком Лук'яненком, Іваном Кандибою, і многими іншими, за жорстоко - варварське знущання над Катрею Зарицькою, Галиною Дідик, Одаркою Гусяк, Володимиром Горбовим, Христиничем, Гасюком і тисячами борців. Ми вимагаємо негайного звільнення з тюрем і концтаборів усіх, хто страждає за волю і незалежність та права людини! Ввесь свободолюбний світ мусить стати в їх захист! Ми вимагаємо звільнення Владики Величковського, усіх священослужителів і вірних, які караються за Христа і Україну. Ми вимагаємо від Голови Ватиканської Держави звільнення з ватиканського ув'язнення, анулювання заборони відвідати українців за океаном першого Патріярха Української Католицької Церкви — Блаженнішого Йосифа Сліпого! Не замкнула нам уст Москва, наша нація живе і бореться, і перемагає! Не замкне нам уст й сучасний Ватикан!

Папи і кардинали минаються, але наша нація і наша українська Церква, що про неї пророчо на наших святих київських горах предсказав апостол Христовий, св. Андрій в словах: „Із цих гір засяє Божа благодать" — не минуться. Із Києва, нашого вічного міста, прийде для світу ця Божа благодать, з підпільного Києва, з св. Софії нашої прийде відродження християнства теж на Заході! Бо підпільний християнський, національний Київ не мирився, не мириться і ніколи не миритиметься з Москвою, ніколи не піде погубними слідами сучасного Ватикану чи інших, які договорюються з безбожницькою, варварською Москвою.

Вже недалекий той час, коли за згодою чи без згоди Ватикану наша УКЦ буде завершена патріярхатом! Недалекий вже час єдности наших православних митрополій, як цього бажав великий Митрополит Липківський, і її пэтріяршого завершення. Ближчий бо кожному українському патріотові православний український Владика, як ватиканський прелат!

Ворог наш, Москва, не тріюмфуватиме! Правда і справедливість на нашому боці, але самі вони собою не перемагають, але перемагають вони тоді, коли носії їх готові за них віддати життя! І проти надії сподіватись, як нас вчить геніяльна Леся!

У спільному зусиллі всього нашого народу, всіх уярмлених націй — ми переможемо! Ми відновимо нашу Суверенну Соборну Українську Державу через розвал російської тюрми народів! І тим самим допоможемо перемозі Божої правди на землі!

Будьмо впевнені: перемога за нами!

Я вітаю Вас у ці великі роковини від імени революційної ОУН, від Антибольшевицького Бльоку Народів, від Европейської Ради Свободи, як їх голова і як член Президії Світової Антикомуністичної Ліги!

Хай живе Суверенна Соборна Українська Держава! Смерть російській імперії!

Глибокий поклін тіням великої візіонерки нації нашої — Лесі Українки!

Честь і слава Валентинові Морозові, Катрі Зарицькій, Святославові Караванському, Горбовому, Кандибі, Лукіяненкові, Христиничеві і всім, щи їм немає числа, одержимим ідеєю України! Хай живе мученицька Автокефальна Українська Православна Церква, доземний поклін великому благовісникові київської правди святої, нашої св. Софії — Митрополитові Липківському!

Хай живе перший Патріярх УКЦ, каторжник впродовж 18 років російських безбожницьких тюрем і концтаборів, а тепер в'язень Ватиканської Держави — Його Блаженство Йосиф Сліпий!

Хай живе українська національна революція — шлях до здійснення української Правди!

Київ проти Москви, св. Софія проти Кремлю!

Під цими гаслами — перемога!

„І підемо ми в безвість віків..,
Простувать в ході
духові шлях,
І вмірати на шляху"...

З такою настановою — перемога буде наша, українська перемога!

Д-р Роман Осінчук

СЛОВО ДО СУМЛІННЯ

(1)

Лаштунки трагічної сцени

Висвячування о. прелата Івана Стаха та о. шамб. Василя Лостена, двох нових єпископів Української Католицької Церкви, що відбулося 25-го травня 1971 року у Філядельфійській Катедрі в таких умовинах, як його бачили тисячі вірних та священиків, це небувала й трагічна подія, ненотована не лише в Українській Церкві, але також, мабуть, у цілій Вселенській Церкві.

Вхід до катедри почоту єпископів на чолі з Митрополитом Амврозієм Сенишиним та обома номінатами, чотирьох єпископів нашої закарпатської Церкви, наших священиків та гостей, — одинадцять єпископів Римо - Католицької Церкви на чолі з кардиналом Кролем, вхід бічними дверми та в асисті численної мундурової і немундурової поліції, Митрополит, окружений вінком детективів, помітна нервозність Владик, розчарованість в очах високих достойників Римо - Католицької Церкви, зрезиґнований погляд та брак радости на лиці священиків, зажурений вигляд, вираз розчарування й безнадійности чи навіть вияв ненависти й гніву у вірних, а в деяких плач і розпач, сльози в очах одного із новоіменованих єпископів, голосні молитви та спів релігійних пісень приявних у церкві в часі свячення вірних, голосні заяви й оклики „негідні - негідні" у відповідь на звернення консекратора до вірних у церкві з обрядовим під час свячення словом „аксіос", спів „Вічная пам'ять" замість „многая літа" для висвячуваних єпископів, около 50 детективів та около 30 звернених плечима до престолу мундурових поліціянтів, а зокрема 4-денна голодівка нашої патріотичної студентської молоді, передчасне замкнення церкви та недопущення до церкви багатьох вірних, винесення із -церкви поліцією деяких жінок, спонтанні розпачливі оклики, та врешті участь небувалого числа, як на будний день, бо коло 3 тисячі демонструючих мирян із різними протестаційними таблицями, транспарентами та чорними прапорами під катедрою, молебень на вулиці приявних на демонстрації вірних, тому, що церква була замкнена, з грімким многолітством для своєї Церкви та свого Первоієрарха, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, приявність телевізійних та радіових представників філядельфійських станцій та добре заступлена українська й американська преса і, врешті, протестаційне віче обурених у край свяченням двох нових Єпископів, — оце й лаштунки тієї сцени, на якій відогрався сумний для наших номінатів, гіркий для приявних наших Єпископів і священиків, дошкульний та прикрий для нашого Митрополита, н е приємний для достойників та гостей із римо - католицького світу на чолі з членом Східньої Конґреґації, кард. Кролем, та трагічний для нашої Церкви акт свячення нових Єпископів.

Тому треба поставити в сумнів важність відбутого у таких умовинах свячення згаданих двох єпископів. Але тут не лише треба сумніватись. Голоси опитуваних деяких священиків твердять, що свячення у таких умовинах є неважне. Тому треба сподіватись, що наша ієрархія та наші добрі пастирі — священики, як ті, що не брали участи в цьому щонайменше дивному свяченні, як і ті, що під пресією своїх єпископів брали участь у церкві, повинні добре-добре застановитись над цією проблемою та поробити заходи де треба для його уневажнення, щоб привернути нашій Церкві гідність, понижену таким небувалим актом.

(Закінчення буде)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ВЕСНА І ЛІТО У МЕДИЧНИХ ЗАПИТАХ

I

Протягом років нашої медичної колюмни часто повторяються однакові запити від читачів, що в'яжуться із недомаганнями в окремих сезонах. Деякі ми вже порушували в колюмні, деякі у „Лікарському Довідникові", але, не подаючи прізвищ читачів, відповідаємо на основніші та цікавіші запити з багатьох листів. Подаємо скорочено питання і відповіді буквами „п" і „в".

П.: Чи можлива сінна гарячка або алерґічна реакція весною, коли ще нема сіна та квіту численних трав?

В.: Беперечно, — можлива. Вислів „сінна гарячка" — дуже загальний, і хоч стосується передусім сезону пізнього літа та осени, то алерґічні явища віддихових шляхів можливі і весною. Справа у тому, що і в цю пору різні дерева та окремі квіти дають у повітря свій пилок, і він може викликати такі самі симптоми, як і влітку, в період насичення повітря квіткобим пилком. На щастя, лише якась частина вразливих людей відчуває весняний період дошкульніше, а більшість людей із алерґією до рослин відчувають цю недугу пізніше. Також більшість весняних реакцій — легші, як літні чи осінні.

П.: Які основні симптоми сінної гарячки?

В.: Посилений нежит з виділюванням великої кількости слизу із носа, трудність дихання через ніс, свербіння очей, чатсо із надмірною продукцією сліз, іноді зачервоніння очей, посилене чхання. Ніякого піднесення температури нема, хоч і людині може іноді здаватись, що вона сильно застуджена.

П.: Які основні комплікації сінної гарячки?

В.: Ускладнення можуть бути на коротшу і довшу мету. На коротшу — це погане провітрювання носа, синусів та горішніх віддихових шляхів, а вслід за цим, якщо в той час людина застудиться або буде в контакті з інфікційними бактеріями, важчі захворювання носа, горла та сінусів, які лікуються трудніше. На довшу мету — це можливість розвитку бронхіяльної астми, яка стає важкою недугою легень.

П.: Чи у легших випадках сінної гарячки можна собі самому допомогти?

В.: Так. Можна вживати ліки з антигістамінами, які відпускаються по аптеках без рецепти. Їх є чимало на ринку. Деякі з них також мають у собі складники, що допомагають набряклій слизовій оболонці. У легких випадках можна пробувати по черзі кілька таких ліків, і він може принести полегшу. Дещо дорожчим засобом, але часто дуже допоміжним, є інсталяція у своє приміщення електричного апарату для прочищування повітря. Апарат цей не надто дорогий, але він очищує повітря від усякого пилу, куряви, а також квіткових пилків, що подразнюють віддихові органи.

П.: Яка перша допомога при контакті з отруйною кропивкою („пойзен айві") для людей, що вразливі до цієї рослини?

В.: Негайно обмити протічною водою, найкраще душем, усі частини тіла, що мали контакт з кропивкою, вживаючи багато мила. Кропивка ця залишає на тілі та одежі свої олійчасті виділини, які потім сильно подразнюють шкіру, викликаючи міхурці. Гаряча вода та мило змиє ці виділини. Одежу найкраще випрати у гарячій воді. Негайно її скинути, якщо є контакт з кропивкою, і вживати аж поки її не вичиститься.

П.: Че є якась імунізація проти отруйної кропивки?

В.: Є, але фахівці шкірних недуг не думають, що така імунізація постійна, а крім того вона не завжди надійна. Деяким людям допомагає, але деякі мають і далі клопіт з цією рослиною.

П.: Ідучи на вакації з родиною, що треба перевірити з медичної точки?

В.: Якщо їдете з дітьми або відправляєте дітей у літні табори, необхідно перевірити таке: 1. чи діти у доброму здоров'ї ічи не мають у той час інфекційних недуг; 2. чи забезпечені діти щепленням проти поліомієліту („поліо") та правця („тетанус"); 3. чи маєте під рукою засіб проти гарячки, проти легких кишкових розвільнень, антисептик для першої допомоги при скаліченні, кілька бандажиків, натирання для подразненої шкіри, натирання проти попарення сонцем. Все це — прості речі, але можуть зберегти від зайвих ускладнень на дозвіллі.

П.: Як зберегти шкіру від попарення сонцем?

В.: 1. Вживати здорового глузду при перебуванні на сонці, починаючи соняшні ванни з короткого часу та продовжувати їх поступово. 2. Варто вживати будь-якого олійкового натирання, яких на ринку чимало. Один з найкращих — це натирання з кокосовою олією. 3. На місця, які особливо вразливі — ніс, чоло або й ціле обличчя — можна вживати натирань, які фільтрують соняшне проміння, не допускаючи його дії на шкіру в посиленій формі. На ринку вони мають напис про таку фільтрацію („скрінінг").

П.: Чи зміна води, як людина виїжджає на дозвілля, може викликати нестравність?

В.: Може. Идеться не так про нестравність, як про те, що при зміні води іноді можуть бути легкі розвільнення. Інші мінерали та солі іншої води можуть дати такі розлади, але вони, як правило, ані не страшні, ані не тягнуться довго. У більшості не треба ніяких дієт або ліків, бо організм швидко пристосовується. Іноді будь-який засіб проти розвільнення взятий кілька разів повністю допомагає. Берегтись треба лише справді нечистої води або такої, яка не перевіряється на вміст бактерій, бо від такої можна дістати справді інфекційну біґунку.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

„МІЙ ЖИТТЄПИС В МОЇХ ТВОРАХ"

(18)

Василь Стефаник не радо писав про себе. М. Мочульському, який просив його про життєписні дані, він відповів, що може дати йому тільки дату свого народження. В іншому випадку письменник сказав, що „його життєпис в його творах". І дійсно, коли пізнаємо життя й творчість цього скупого на слова автора, то бачимо, що його твори дуже тісно в'яжуться з його життям. Тому під повищем заголовком пишемо про життя письменника та також про його твори, що є невід'ємною частиною його духового й фізичного існування на цьому світі.

СЕЛО РУСІВ

Софія Русова надрукувала в журналі „Русская мысль" (Москва, 1903, кн. 12) статтю „Старе й нове в сучасній українській літерадурі", в якій писала, що Стефаник „маляр страшної економічної нужди селян". Іван Франко переклав цю статтю для „ЛНВ" (1904, т. 25, кн. 2, 65-78) і писав про неї таке: „Коли б пані Русова побачила на власні очі той закуток нашого краю, звідки родом Стефаник, і людей якого малює він у своїх оповіданнях, — один із найкращих закутків, які доводилося мені бачити на широких просторах не лише нашого краю, — то думаю, що сама пізнала б невідповідність такого осуду".

Син письменника Юрій Гаморак-Стефаник у „спробі біографії" свого батька додає до повищої характеристики рідної околиці таке: „Краса природи не єдина прикмета села Русова, бо воно славиться в Україні багатим чорноземом, добрими кіньми та любов'ю до старих селянських традицій, народної ноші і пісні та ще й цікава його говірка, що зберігає у собі багато елементів староукраїнської мови. — Це, здається, одна з найбільше консервативних закутин України". (Василь Стефаник. Твори, Реґенсбурґ, ст. IV).

Микола Кубик у книжечці „У земляків Стефаника" (Ужгород, 1969, ст. 4) пише, що Русів існує на Підкарпатті вісім століть, а Ю. Гаморак подає сумну дату з історії цього села — 1622 рік, коли його знищили були татари, і з русівської оселі залишилися в живих ледве вісім мешканців.

Більше відомостей про Русів дає Василь Костащук у книжці „Володар дум селянських" (Ужгород, 1968). Село Русів віддалене від повітового міста Снятина сім кілометрів на північний захід. Село „сховалось в низині, що оточена горбами. Серед села підносяться кілька пагорбів: на однім школа, на другім церква, на інших кладовища. Тих кладовищ аж п'ять, з чого можна вносити, що Русів належить до давніх осель. Костащук твердить, що татари в 1622 році спалили сусіднє село Стецеву, мешканці якої поховалися в русівських лісах. За переказами на одному горбі стояв замок боярина Руса, звідки і назва села. Красу цього села описує Костащук так: „Південний бік низини покритий лісом. Це „Русівська хаща". І ліс, і горбовий рельєф надають селу своєрідної краси і принади. Чи літо, чи зима — Русів чарує своїм краєвидом. Серед розливу зелені стоять біленькі, чисті хати, а зимою серед моря снігу на тлі темної хащі те село ніби заворожене" (ст. 7).

Іван Кейван у спогадах про В. Стефаника написав, що „русівський селянин — це філософ і поет: чесний, працьовитий, богобоязливий, сильно прив'язаний до традиції і фанатично закоханий у землі" (Кобзей, Великий різьбар селянських душ, ст. 193).

Згадуваний вже М. Кубик пише, що поміщик Теодорович в Русові мав 480 морґів поля, а все село — 208; в пана було 104 морґи лісу, а село мало лиш вісім. Ця статистика виглядає на неточну. Юрій Гаморак твердить, що його батько Василь дістав був від батька Семена 18 морґів поля; на початку 20 віку Семен Стефаник мав 180 морґів. Коли прийняти Кубикову статистику, то ціле село, крім родини Стефаників, мало б тільки 28 морґів орної землі.

БАТЬКИ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

В. Костащук на 8-ій сторінці своєї праці оповідає про рід письменника. Під кінець 18-го віку, коли всюди була панщина, в Русові мешкав Теодор Стефаник з жінкою Марією. Подружжя це мало одного сина Лукина (Луку), який одружився з Марією Проскурняк. „Лукин Стефаник, пише Костащук, вибивається на чоло села, — стає отаманом-війтом Русова. Війти в тих часах підлягали поміщикові села. Лукин був суворим у виконанні обов'язків. Цілими днями ганяв конем по селі і по полю. Горе непослушним, або тим, що провинились! Як вихор влітав на коні на їхні подвір'я, аж під самі вікна; коли ворота були зачинені, то верхи перескакував їх". Оцей Лукин був суворим і для жінки, що його боялася. Стараючися приспішити зварити обід, Марія з поспіхом набирала на подвір'ї хворосту, бо Лукин вже приїхав з поля, і при цім у хвилюванні вибила собі око. Цей суворий дідусь Василя Стефаника мав п'ятьох синів і одну доньку. Сини звалися: Лесь, Іван, Максим, Федір і Семен, а донька Євдокія.

Костащук так характеризує письменникового дідуся: „Був строгий, але й справедливий. Любив карати й мати владу, але свого становища не використовував. Дітей подружив добре, справедливо поділив між ними своє поле. Дочку і чотирьох синів дав на бік, а на дідизні засів наймолодщей син Семен" (8).

(Далі буде).

Дітвора й молодь Монтреалю в поклоні Лесі Українці

Два ювілеї літературної творчости корифеїв мистецького слова, припало на 1971-ий рік, це Лесі Українки і Василя Стефаника. Вони розворушили стихію українського народу по цей і по той бік океанських глибин 100-літтям свого народження. Відбуваються в їхню честь академії, концерти, сесії науковців, сценічні постанови, а то й на скромнішу скалю, святочні сходини. Преса також не обмежує своїх сторінок, щоб насвітлити, якнайкраще поетичну геніяльність Лесиного слова — зброї та Стефаникового слова — грому!

Її слова:

Слово моє ти
єдиная зброя
Ми не повинні
загинуть обоє,
Може в руках
невідомих братів
Станеш ти кращим
мечем на катів!

Його слова: Грими як грім, що дуба коле і палить, плач як мільйони плачуть, що тінями ходять по світі, всякай у невинні душі, як каплина роси у чорну землю всякає! —

В Монтреалі, покищо, проходять святкування в шану Лесі Українки. Одним з них, був Святочний Концерт Рідношкільної дітвори обох віровизнань у неділю, 21-го березня по полудні в рекреаційній залі Роземонт Гайскул, заходом і підготовою учителів згуртованих у двох станових організаціях: „Об'єднанні Українських Педагогів Канади" (ОУПК) і в „Раді Українських Шкіл" (РУШ) Східньої Єпархії, під патронатом місцевого Відділу КУК Участь взяло 10 Рідних Шкіл і 4 Курси Українознавства (КУ) числом, понад 300 дітей.

Спільні Рідношкільні концерти датуються в Монтреалі з 1958-го р., святкуванням у березні, генія України — Тараса Шевченка. Цим разом призначено їх 100-річчі народин Лесі Українки — Святково - діловий комітет учителів, оформлено осінню минулого року, а саме: о. Ігор Куташ — голова, Текля Мороз — містоголова, Дарія Манило — секретар, Марія Давидович — упорядник програми. Роман Купльовський — член.

Моттом святкувань — був уривок з поеми „Роберт Брюс":

„Коли ти боронитимеш волю й самостійність народу твого, Ми повік шанувать тебе будем і любити як друга свого".

Вступне слово виголосив голова комітету. Цілість програми охоплювала 16 точок різноманітного змісту: три хорові пісні, чотири деклямації одинцем, чотири збірні, одну мелодеклямацію, реферат і три інсценізації. Пісні для хору підучувала й хором диригувала, студ. музикології Мирослава Бродович. Фортепіяновий супровід крім неї був ще в руках Галини Бродович і О. Сенкусь Горич.

Місцеве громадянство виповнило залю по береги. Атракцією Святкового Концерту, була присутність рідної сестри Лесі Українки, гості, пані Ізидори Петрівни Борисової, яка спеціяльно на цей день приїхала з ЗСА. — По останній точці концертової програми, о. Куташ впровадив пані Борисову на естраду, де вона висказала теплі слова своїх радісних почувань і глибокого вдоволення з присутности серед наших найменших, що своїм поклоном вшанували пам'ять її дорогої незабутньої сестри, а геніяльної поетеси Українського Народу — Лесі Українки. Святочна громада привітала гостю грімкою овацією, повстанням з місць, а двоє дітей вручили їй китицю червоних троянд від Святкового Комітету. Концерт закінчено Національним гимном.

Великим вкладом праці учительства й дітвори підготовлено це свято, що наблизило постать геніяльної доньки України в їхньому дитячому розумінню. Вивченням нехай тільки уривків її творчости збагатило їх рідну мову, та закріпило пам'ятку радісних вражень. Концерт тривав три години, але чи ж можна обмежити його, чотирнадцятьом школам? І чи вшанування безсмертя національної пророчиці героїчного слова, раз на 100 років належить розчисляти мірилом щоденного поспіху й нетерпеливістю „з браку часу"? —

З черги подаємо короткий і точний звіт фінансового успіху: чистий прихід дав 700 дол. По узгідненню Святкового Комітету з місц. Відділом КУК, цей прибуток розділено так: 300 дол. для видавництва УВАН у ЗСА. книжки О. Косач Кривинюк п. н. „Леся Українка — хронологія життя і творчости", 200 дол. для ОПДЛМ ім Л. Глібова, 100 дол. для Шевченківської фундації КУК, 50 дол. для СУСК-у і 50 дол. для УСХС в Мюнхені. — Згідливою і щирою співпрацею двох станових організацій, Рідношкільне учительство Монтреалю, може бути вдоволене позитивними успіхами з улаштованої імпрези.

За Святковий Комітет
Марія Давидович

Еспанський журнал згадує про переслідування в Україні

Мадрид. — Орган Центру Орієнтальних Студій у Мадриді журнал „Oriente Europeo" — „Европейський Схід"", надрукував у числі з березня 1971 року статтю під наг. „Московські процеси". У ній підписаний лише ініціялами автор П.Д.С. наводить уривки з різних документів: з писань ген. Григоренка, запротореного в ССCP до божевільні за спротив режимові, з „Правди", з „Ню Йорк Таймсу" та ін. джерел, що викривають комуністично-російську політику переслідування інтелектуалістів різних народів у Совєтському Союзі. Автор кілька разів згадує про „Україню" — Україну. На стор. 61 пише: „Антирежимні ферменти серед інтелектуалістів не обмежуються на Москві й Ленінграді. Відомо про листи й петиції в Новосибірську, Магадані, Яркові, Дубні, спільне послання з Латвії, маленьку публікацію, що вийшла десь над Волгою. Коли все взяти разом із документами з України, в яких протестується проти русифікації і порушення національних прав, і документами з різних совєтських міст, в яких протестується проти релігійних переслідувань, то можемо зробити висновок, що йдеться тут про явище суто - національне", себто, що проти режиму протестують представники різних народів у Совєтському Союзі. На стор. 65 „Орієнте Европео" подає, що „з огляду на масові репресії, починає здаватися, що в Україні боротьба за національні права трохи пригасає".

СВЯТКОВА ХРОНІКА КЛІВЛЕНДУ

Пластовий „чортик" — Обдарована бистрою спостережливістю і гострим сатиричним пером Ліда Голіян, та її пластовий курінь „Буриверхи" розмежували в Клівленді „свят. миколаївську гостину від гумористично - критичної гостини чортика. Така „чортяча частина", в виконанні згаданого куреня, відбулася в неділю, 27-го грудня, в залі банку Вестсайд Федерал (раніш Парма Сейвінгс).

В слові пісні - куплеті, скечі й частинно в танку наша „зміна варти" показала, як вона в кривому дзеркалі нас бачить, бачить себе саму й нашу справу. За вийнятком „позиченого" інж. Романа Полатайка — баса, всі інші ролі — чоловічі й жіночі — були обсаджені власними силами пластунок „Буриверхів". Це були: авторка текстів — Ліда Голіян, її сестра Орися Волчук, Надя Воляник, Дарка Голубець-Якубович, Марта Попель-Галяревич, Стися Бачинська й Дзвінка Кришталович.

Варта з цісю імпрезою, збагаченою відповідним конферанс'є мґ-ра Миколи Кавки (клівлендський Микола Понеділок!) та балетом його дружини — Володимири Кавки, поїхати хоча б до найближчих міст, як Янґставн, Лорейн і Акрон. Прізвища „атакованих" клівлендських батьків громади — легко можна заступити місцевими.

Різдво в телевізії — В суботу, 2-го січня, канал ч. 5 передавав українські колядки й щедрівки, у виконанні Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, під орудою, Григорія Китастого. Пояснення до текстів колядок давав місцевий парох православної церкви ім. св. Володимира о. Ганкевич. Цей самий концерт був повторений після півночі з 6-го на 7-ме січня.

В неділю, 3-го січня, на каналі ч. 8, була передана Служба Божа для хворих і всіх тих, що не можуть іти до церкви. Богослужбу відправляв парох греко-кат. церкви в Пармі, о. А. Улицький і співав хор цієї ж церкви, під орудою Євгена О. Садовського.

По полудні тієї самої днини місцеві сумівці здобули великий успіх виступом своїх танцюристів на каналі ч. 5, захоплений доповідач телевізійної програми висловився: „Ці танцюристи Американсько-Української Молоді направду — „ґрейт!"...

В дві години пізніше, на цьому самому каналі, відбулася багата різдвяна програми. Після інсценізації „Свят - Вечір в Україні" — представлено різні стилі українських церков, а хор „Дніпро" під орудою Є. О. Садовського, дав концерт колядок — деякі в супроводі власної оркестри хору. Про різдвяні звичаї в Україні й про тексти колядок, по-англійському, подавала Олена Хміляк, інсценізацію підготовляла Олена Бенцаль-Карп'як, технічним керівником був соліст, Роман Касараба.

Рідношкільна „Ялинка" — минає друге десятиріччя „Рідної Школи" в Клівленді, міняються учні й учителі — а сантимент батьків і цілої громади до рідної школи не слабне. Повна заля - авдиторія гайскул ім. свщм. Йосафата, одна, хоч і зложена з людей різних ідейно-політичних світоглядів, збірна українська родина. До того — євангельська приємна й проста програма, яку вокально підготовляла вчителька, Зиновія Крук-Павлишин, сценічно — вчителька Слава Барнич, а хореографічно — вчителька Сузанна Телішевська. Виступали юні бандуристи й бандуристки, під орудою Григорія Китастого. Імпрезу відкрив, її організатор, інж. З. Городиський, від недужої в той час директорки школи й учительського збору привіт зложив учитель В. Іванчук, а голова Т-ва „Рідна Школа" В. Ільчишин взивав приявних реалізувати будову українського дому, в якому Рідна Школа займала б постійне приміщення, а молодь місце збору для сходин, громадської праці й товариського співжиття.

„Ялинка" 33-го Відділу СУА. — Сім десятків членкинь 33-го Відділу Союзу Українок Америки, ім. Лесі Українки й ... п'ять чоловіків-гостей узяли участь в „Ялинці" згаданого Відділу. Вечір відкрила голова Ольга Городиська, після чого оо. А. Улицький та Є. Цегельський із католицької, а о. Ганкевич від православної церкви посвятили смачні дари. Чудовий святвечірній й спомин: „Останнє Різдво з Романом Шухевичем" — Євгена Рена прочитала відділова діячка Ірина Кашубинська. За гумор, під „Гриця Зозулю" подбала акторка Тамара Крижанівська, а О. Гайський всеціло „запродався" жіночому таборові своїм фейлетоном — на жіночі теми. Прогалини між точками програми і споживанням „дарів", заповнили колядки, в яких „рідко - всіяні" чоловіки з трудом намагалися „басувати" жінкам. Шкода, що панове - чоловіки не поцікавляться хоч раз у рік громадською працею жіноцтва. Згідно з даними голови, тільки один цей 33-ий Відділ СУА мав у м. р. обороту на 4 тисячі долярів — і все це видано на пекучі потреби (1500 дол. на „Церкву в потребі", 500 дол. на жертви землетрусу в Югославії, 300 дол. на „Писанку" (книжки) для української дітвори в Югославії, на доживлювання українських шкільних дітей у Німеччині, стипендії для студентів у Польщі й Бразилії, допомогу старшим і немічним. Вислано пакунки поводянам в Україні й воякам у В'єтнамі, оточувано опікою власних хворих членок і т.п.

Таку саму, чи й ще жвавішу діяльність проявляв 12-й Відділ молодих українок, подібно працювали другі Відділи СУА й інші жіночі організації. Це непомітна дрібна робота, але не менше потрібна. Слід не забувати, що 33-ий Відділ СУА був ініціятором і промотором побудови пам'ятника своїй патронці — Лесі Українці в „Городах культури", в Клівленді, Огайо. Цей Відділ уже 15 літ веде садочок — отже, підготовляє „рекрута" Рідної школи, влаштовує забави - костюмівки для дітей, та разом із „Золотим Хрестом", організує свята в честь жінки - героїні.

Свято 22-го січня. — Залишаючи знавцям відповідь на питання: чому в Клівленді подвійне державне свято 22-го січня, отже, найбільше національне свято в році, від багатьох років не може притягнути на скромну залю „Мюні гайскул" стільки українців, щоб вона не світила „ребрами" порожніх крісел? — спішимося з благовістю, що ми почули від представника молодого професора — Яреми Раковського в доповіді. Він перекладає поміст понад „прірву ґенерації", а водночас дає ідею молодим, нашим загубленим людям, які в шляхетних поривах до інстиґованої ворогом „вищої справедливости", для покривджених рас і народів, докотилися аж до тези: „форґет ебавт допомога Україні"... Ця доповідь проф. Яреми Раковського повинна бути в цілості видрукована, в українській і англійській мовах, у нашій пресі.

Чоловічий хор „Дніпро", під управою Є. О. Садовського, проспівав хором і три марші — композиції цього ж диригента, а В. Кавка деклямувала — „Золотий гомін", Павла Тичини.

Базований на уривках із „Невольника" та „Перебенді" фінальний образ, у виконанні студентів та майстра бандури — Гр. Китастого, мав усе, крім . . . фіналу. Треба вітати ідею молодого студента П. Шокалюка, і радіти сантиментом молоді до бандури й намагання використовувати балет у наших „живих образах" — але в фіналі вистачило б під час, як козацькі гармати били на турецькі твердині, щоб тоді — принаймні за сценою — хор заспівав якийсь переможний марш. **О. Га.**

ЛІТАКИ З УКРАЇНИ

З аеродрому в Одесі відлетіли 20 літаків типу „Антей-2", з невеликою швидкістю, обладнані для боротьби проти шкідників сільського господарства. Вони відлетіли до Болгарії, а перед тим допомагали в сільськогосподарських працях у Словаччині. Московська „Правда" з 1-го червня повідомляла, що „авіятори України мають важливе завдання в Болгарії по проведенню авіохемічних робіт".

Ювілей В. Стефаника відзначили в Москві

Київ. — 100-річчя з дня народження видатного західньо-українського письменника, співця землі і селянства, Василя Стефаника відзначили в Києві, Харкові й кількох ін. містах в Україні ювілейними вечорами та концертами. У Львові було відкрито пам'ятник Василеві Стефаникові. У Москві відбувся 26 травня Стефаниківський вечір, з участю письменників, журналістів, артистів та делегацій з України, на чолі з Дм. Павличком. Доповідач О. Смірнов підкреслював, що російський письменник Глеб Успенський нібито мав вплив на творчість Василя Стефаника. На вечорі виступав син В. Стефаника — С. В. Стефаник та секретар Івано-Франківського обласного комітету комуністичної партії О. Черноов. „Молодь України" з 28 травня сповіщала, що „в дар Москві українські гості піднесли портрети В. Стефаника"...

Ділимося сумною та болючою вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що дня 18-го травня 1971 року упокоїлася в Бозі
в Нортридж, Каліфорнія
на вісімдесят дев'ятому році життя
наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

БРОНИСЛАВА

СНИЛИК

вдова по бл. п. Денисові Сниликові, бувш. дир. „Рідної Школи" ім. Короля Данила у Львові.

ПОХОРОН відбувся 22 травня 1971 року на кладовищі св. Хреста в Лос Анджелес, Каліфорнія.

Горем прибиті:

сини: БОГДАН з дружиною МАРІЄЮ
ОЛЕГ з дружиною СЛАВОЮ зі СЕНІВИХ та дітьми: ЕРАСТОМ і МОНОЮ
ЕВГЕН

невістка: ЕВСТАХІЯ СНИЛИКОВА з КЛОДЗІНСЬКИХ, вдова по бл. п. Михайлові та їхній син ЗЕНОН із дружиною ЯРОСЛАВОЮ з МАТУРІВ і донею ХРИСТЕЮ

доньки: КЛИМЕНТИНА РАДЧАК з мужем ЙОСИФОМ та їхній син ОЛЕСЬ з дружиною СТАНИСЛАВОЮ і сином ГРИГОРІЄМ
ІРИНА СІЯК з мужем ВОЛОДИМИРОМ та донею МАРТОЮ ОЛЕКСИШИН з мужем РОМАНОМ та доночкою УЛЯНОЮ
МАРІЯ ГЕЦЛІК з мужем ДЖОНОМ та сином АНДРІЄМ ГОЛУБОМ, його дружиною ПАВЛИНОЮ і сином ТРАВІС, та дочка АЛІЦІЯ СМИТ з дітьми: ХРИСТИНОЮ, ПАТРИКОМ і СИНТІЄЮ
НІНА ВІЛЬЧИНСЬКА з мужем ЗБІГНЄВОМ та дітьми: МАРКОМ і БАРБАРОЮ

Ближча і дальша Родина в Краю і на чужині.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 3-го червня 1971 року упокоїлась в Бозі,
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА і СЕСТРА

бл. п.

МИХАЙЛИНА СПІЛЬНИК

проживши 51 років.

ПОХОРОН — в понеділок, 7-го червня 1971 р. з похоронного заведення Литвина до церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтар Gate of Heaven.

В глибокому смутку:

чоловік — РОМАН
доньки — РОМАНА, ЛЕСЯ
син — ЙОСИФ
МАМА, БРАТИ і СЕСТРИ в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в середу, 27-го квітня 1971 р. помер по довгій
і тяжкій недузі

бл. п.

МИХАЙЛО ДУТКА

на 49-ім році життя,
колишній член 117-го Відділу УНСоюзу
в Louisville, Ky.

ПОХОРОН відбувся 30-го квітня 1971 р. з церкви St. Helen, похований на цвинтарі Memorial Garden, Louisville, Ky.

В глибокому смутку:

дружина — СТЕФА
донька — ГАЛЯ з чоловіком КЕНИ GIBSON і дітьми
син — ДАНИЛО
родичі — АНДРІЙ і АННА ДУТКИ
сестри — ГЕНЯ і ГАЛЯ з чоловіками та дітьми

•

Щирі співчуття Родині складає Союзова Громада — Відділ 117.

ЛИСТА ПОЖЕРТВ

НА ФОНД БУДОВИ КАПЛИЦІ НА ПЛАСТОВІЙ ОСЕЛІ „ПИСАНИЙ КАМІНЬ"

Замість квітів на могилу

сл. п.

ст. пл. Мотрі з Ґрушкевичів Бігун

зложили:

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в Клівленді (крім квітів)	$100.00
ПЛАСТПРИЯТ в Клівленді	100.00
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — ВІДДІЛ 33-ій ім. Л. УКРАЇНКИ	60.00
КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в США	50.00
КУРІНЬ СТ. ПЛАСТУНОК „ШОСТОКРИЛІ"	50.00
ЛІКАРІ ШПИТАЛЮ в Пармі, Огайо	50.00
Радн. ГАЛЯРЕВИЧ Степан і Осипа	50.00
Д-р ДОМБЧЕВСЬКИЙ Іларіон і Анна, Янґставн, Огайо	50.00
КАССАРАБА Роман і Марта	50.00
КОСОВИЧ Дмитро, Ню Йорк	50.00
ФЕДЬКІВ Ігор і Марія	50.00
Інж. ГАЛЯРЕВИЧ Адріян і Марта	35.00
ГУРТОК УПЮ „ЄВШАН-ЗІЛЛЯ" (в якому виховницею була подруга Мотря)	25.00
КУРІНЬ УПС „БУРИВЕРХИ"	25.00
ОКРУЖНА ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ „НОВИЙ СОКІЛ"	25.00
ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в Бофало, Н. Й.	25.00
УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ в Клівленді	25.00
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в Клівленді	25.00
Д-р БАРАН Остап, Ню Йорк, Н. Й.	25.00
ГАЛИЧ Віталій і Оля, Ендвел, Н. Й.	25.00
ГІРНЯК Микола	25.00
ГІРНЯК-ПРОЦИК ВИСИЛКОВЕ БЮРО, Парма, О.	25.00
Інж. ГОЛІЯН Микола і Лідія	25.00
Д-р ГОЛУБЕЦЬ Зенон і Мирослава	25.00
Мґр. ГОРДІЙЧУК Петро і Марія	25.00
Інж. ЕРДЕНБЕРҐЕР Володимир	25.00
Інж. ЗАВАДІВСЬКИЙ Григорій	25.00
КАВКА Микола, Володимира, Зоряна	25.00
ЛІЩИНСЬКИЙ Кость, Ню Йорк	25.00
Д-р МИХАЙЛЕНКО Едвард і Осипа	25.00
Д-р МОСТОВИЧ Леонід	25.00
Д-р МУЗИЧКА Ярослав і Лариса	25.00
О. ОРИШКЕВИЧ Іван	25.00
Д-р ПАВЛИШИН Дмитро	25.00
Інж. ПОЛЯНСЬКИЙ Юрій і Арета	25.00
Д-р САЙКЕВИЧ Михайло і Неоніла, Бофало, Н. Й.	25.00
ТРАСКА Александер і Ірена	25.00
Д-р ФАРІОН Дмитро і Марія	25.00
Інж. ФУР Іван і Стефанія	25.00
Д-р ЯКУБОВИЧ Александер і Дарія	25.00
ПЛАСТУНКИ з Кентону (через подругу Ларису)	20.00
Мґр. ГАЛУЩИНСЬКА Арета	20.00
Д-р ДЕНЧАКІВСЬКИЙ Микола і Надія	20.00
Проф. ДУБ Маріян і Олена	20.00
ЄЗЕРСЬКИЙ Зенон і Ірина	20.00
Мґр. КРИШТАЛОВИЧ Ярослав і Ярослава	20.00
КРИШТАЛОВИЧ Юрій і Лінда	20.00
Інж. МАЛАНЧУК Степан	20.00
Д-р МАЛИНОВСЬКИЙ Василь	20.00
МИКОЛАЄНКО Іван, Вашинґтон, Д. К.	20.00
Інж. РОЩАКОВСЬКИЙ Антон	20.00
ТАРАНЬКО Володимир і Марія, Джамайка, Н.Й.	20.00
Інж. ТРЕШНЬОВСЬКИЙ Роман	20.00
ШАВАЛА Е.	20.00
КОМІТЕТ ДРУЖИН ЛІКАРІВ при УЛТПА — ВІДДІЛ ОГАЙО	15.00
ОСЕРЕДОК ПРАЦІ УСП-ок в Клівленді	15.00
ВОЛЧУК Орися	15.00
КОЗБУР Нестор і Любомира	15.00
Д-р ПАП Михайло	15.00
СКРОБАЛА Марія, Йонкерс, Н. Й.	15.00
Д-р ТЕЛІШЕВСЬКИЙ Пилип	15.00
КВІТ Ігор	14.00
Д-р АНДРІЄВСЬКА Галина	10.00
БАРНИЧ Василь, Дітройт	10.00
БАЧИНСЬКИЙ Іван	10.00
Проф. БАЧИНСЬКИЙ Леонід і Наталія	10.00
Інж. БОБКІВ Григор і Уляна і мґр. Ростислава	10.00
Д-р БОБКІВ Юрій і Консвела	10.00
Д-р БОДНАР Володимир і Люба	10.00
БОДНАР Ольга	10.00
Інсп. БУРДА Іван і Олександра	10.00
ВИННИЦЬКА Оля	10.00
Інж. ВОЗНЯК Роман і Ольга	10.00
Мґр. ГУК Остап і Мирослава	10.00
ҐЕРНАҐА Ярослав і Ольга	10.00
ДУБ Ярослав і Степанія, Воррен, Міч.	10.00
Інж. ЗІНКЕВИЧ Осип і Надія, Балтиморе, Мд.	10.00
ЗОБНІВ Любомир, Ендвел, Н. Й.	10.00
ІВАНИЦЬКИЙ Микола і Сальвина, Акрон, Огайо	10.00
КАМІНСЬКИЙ Василь і Ліна	10.00
КОВЧ Богдан і Марта	10.00
КОГУТ Тарас, Дітройт, Міч.	10.00
КОМІСАР Володимир і Марія, Торонто	10.00
КРАВС Орест і Оксана	10.00
КРАВЧУК Ярослав і Анна	10.00
КРАМАРЧУК Богдан і Ліда, Бруклин, Н. Й.	10.00
КУПЧИК Ст., Балтиморе, Мд.	10.00
КУСЯКА Лев і Леся	10.00
МАКОГІН Омелян	10.00
МАЦИНА Омелян	10.00
МАЧАЛАБА Олександра	10.00
МАЧКОВСЬКИЙ Осип і Анна	10.00
МЕЛЬНИК Дарія	10.00
МИКИТА Іван і Дарія, Лорейн, Огайо	10.00
Д-р МИЧКОВСЬКИЙ Мирослав	10.00
Інж. НЕБЕШ Евген і Лідія	10.00
Інж. НЕБЕШ Орест і Марійка	10.00
Інж. ПІК Володимир і Ірина	10.00
ПОЛЯНСЬКИЙ Петро і Володимира	10.00
РАЗУМІВ Олександер і Надя	10.00
САТУРСЬКИЙ Богдан і Анна	10.00
САХНО Степан і Анна	10.00
САХНО-БАРТ Христина	10.00
Інж. СИДІР Ярослав	10.00
СТЕЦИК Дмитро	10.00
СУШКО Михайло	10.00
УРБАНСЬКИЙ Омелян і Юлія	10.00
Д-р ФЕДИНСЬКИЙ Олександер	10.00
ФЕДОРІВ Ігор і Марта	10.00
ХІМНЯК Карпо	10.00
Мґр. ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ Роман і Стефанія	10.00
ЦИБРІВСЬКИЙ Ілько	10.00
ЧУХРАЙ Ярослав	10.00
ЯРОШ Зеновія	10.00
ЯЦИШИН Антін і Люба	10.00
БАРАН Володимир	7.00
АНДРІЄВСЬКА Оля	5.00
АНТОНІВ Марія	5.00
АПОСТОЛЮК Степан	5.00
ГАРКАЧ Параска, Лорейн, Огайо	5.00
Інж. ГРАБЕЦЬ Роман	5.00
ДАВИДОВИЧ Евгенія	5.00
Д-р ДРОБОЦЬКИЙ Василь	5.00
ІВАНИШИН Маруся	5.00
ХМІЛЯК Олена	5.00
СОКІЛ Олекса	2.00

Замість квітів на могилу

сл. п. ІВАНА КАССАРАБИ

КОЦЮМБАС Олександер, Торонто	$20.00
КАССАРАБА Марія (в пам'ять мужа)	12.00
Інж. РОЩАКОВСЬКИЙ Антон	10.00
КОЦЮМБАС Юрій	3.00

Замість квітів на могилу

сл. п. МАРІЇ РАДЗИКЕВИЧ

Радн. ГАЛЯРЕВИЧ Степан і Осипа	$20.00
Інж. ГАЛЯРЕВИЧ Адріян і Марта	20.00
КАССАРАБА Роман і Марта	20.00

Разом долярів 2,488.00

Всім Жертводавцям складаємо щиру подяку, а опечаленим Родинам запевнення, що пам'ять про Них зберігатимемо в наших серцях і щирих молитвах в новозбудованому Божому Храмі-Каплиці!

УПРАВА ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ „ПИСАНИЙ КАМІНЬ"

СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

Леонід Полтава

ТРАВНЕВИЙ З'ЇЗД АКТОРІВ

(3)

Першого дня нарад дозелося багато попрацювати і учасникам з'їзду, і членам різних комісій. Мало яка ділянка української культури, як театральна, має в умовах діяспори стільки складних проблем. Та мало з якої ділянки працівники мають так багато доброї волі, зрозуміння й бажання розвивати поза Україною театральне мистецтво у всіх його проявах: давати вистави, музичні п'єси, опери і оперети, допомагати аматорським драматичним гурткам, збирати відомості про працівників українського театру; збирати матеріяли для Пам'ятної Книги українського актора і т. д. На з'їзді наголошувано бажання наладнати співпрацю ОМУС-у з УККА, КУК та Президією СКВУ, виступати в обороні переслідуваних діячів української культури в Україні; зайнятись підготовою створення Музею Українського Театру і т. д.

Особливо приємно було, що в праці з'їзду активно брали участь не тільки старші, посріблені голови, а й мистецька молодь та представники різних ділянок культури, між ними такі молоді актори як Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк, з Молодого Театру, відома солістка колоратурне сопрано Валентина Жила-Наливайко, або представники кіномистецтва Святослав Новицький, Борис Берест-Ковалів, до яких долучився кінопрацівник П. Процик із Зах. Німеччини та ін.

Того ж дня о 7 вечора був коктейль для учасників З'їзду, від 7 до 9 — бенкет, о 10-й — товариська забава, на якій розважались чимало гостей, також молоді. Впродовж дня учасники й гості оглядали Виставку афіш і світлин українських театрів, у тому й Тобілевича, „Заграви", Ансамблю Володимира Блавацького, „Театру у П'ятницю" та ін. — вони напевно ввійдуть у золотий фонд задуманого Музею Українського Театру.

Бенкет

Це була товариська вечеря, якою провадили в ролі тостмайстрів Ірина Лаврівська та Олег Лисяк; страви поблагословив о. С. Столярчук. З промовою-привітом виступав колишній учасник аматорських театрів, голова Управи УРСоюзу Антін Батюк. І. Лаврівська відчитала свій нарис „Невільники Мельпомени". Серед оголошених привітів були: від Верховного Архиєпископа УКЦ Кардинала Йосифа Сліпого, від УПЦеркви — о. протопр. В. Коваленка, від Управи ОЖ ОЧСУ, церкви св. Юрія в Ню Йорку, письменника-драматурга д-ра Г. Лужницького, письменника Уласа Самчука — почесного члена ОМУС-у; з Австралії від актора інж. Я. Гевка, з підкресленням у телеграмі, що „після церкви і школи театр є могутнім чинником у вихованні української людини"; від актора Муратова з Англії, від Й. Гошуляка з Канади, п-і Слюсарівни-Суханівської, А. Сімкова з Канади, Ніни Лужницької, Ярослави Барнич, Лєни Голіцинської, Емілії Кулик, ред. І. Дурбака, П. Дженцеловського; привіт українською мовою і англійською мовою надіслав актор американського театру і телевізії Вілльям Шуст; від п-і Оленки Гліббович та Квартету „Верховина", від акторки Театру УНР, хворої п-і Люсі Барвінок-Карабіневич із Рочестеру, яка передала 200 дол. на публікацію Пам'яткової Книги українського актора і написала „Служу тобі до кінця, Мельпомено".

У мистецькій частині відомий письменник Іван Керницький прочитав гумореску про „дорогих колеґ-комедіянтів" та монолог, присвячений річниці Лесі Українки й скульпторові Михайлові Черешньовському, як авторові проєкту пам'ятника в Клівленді; Володимир Шашаровський відчитав сатиричний вірш Я. Климовського, Роман Тимчук поділився спогадами про виставу „Батурина" в 1930 рр. в Україні і славного актора-коміка Рубчака. В кінці з промовистим словом виступав маестро Богдан Паздрій. Молитвою закінчено товариську вечерю, на якій люди споріднилися ще більше, а спогадам як і плянам на майбутнє, не було кінця-краю.

Дощова неділя

Погода в горах нестійка. Після чудової весняної суботи прийшла дощовита неділя. Дощ не спинив людей у їх бажанні подякувати за все Богові. Відправляв співану Службу Божу колишній актор, о. Степан Столярчук із Канади. Багато людей сповідались. На молитві були також православні. „Хочемо вірити, — каже відомий поет і есеїст Василь Барку— що на наступний з'їзд акторрів серед зеленої природи вже височітиме п'ятибанна українська православна церква, в стилі козацького барокко".

Праця з'їзду відбувалась і в неділю. Хоча в понеділок також був вихідний день, однак, чимало присутніх мусіли раніше виїхати, щоб дістатись до далеких міст. Там же, у великій залі, прикрашеній емблемою ОМУС-у з театральною маскою та картинами—українськими краєвидами, продовжувались ділові наради. Одноголосно учасники з'їзду обрали запропоновану Номінаційною комісією нову Головну Управу Об'єднання Мистців Української Сцени, на чолі з театральним адміністратором, сотником Юрієм Кононевим. До складу Управи ОМУС на дворічну каденцію ввійшли, крім голови, його заступники — актори театрів Тобілевича, „Заграви", Стадника та Блавацького Роман Тимчук, Олена Бенцаль-Карп'як і Євген Курило; секретар Володимир Шашаровський, фінансовий — Василь Сердюк, організаційний — Михайло Івасівка; референт публікацій і преси письменник Олег Лисяк; зв'язковий між Америкою і Канадою — о. Степан Столярчук; члени Управи ОМУС-у: п-і Ірена Лаврівська та пп. Омелян Урбанський, соліст Іван Гош, Володимир Королик, Володимир Карп'як, представник фільмового мистецтва — Святослав Новицький, недавно відзначений першою нагородою на 13-му американському кінофестивалі в Ню Йорку. Контрольна Комісія: голова Богдан Паздрій, члени — Степан Крижанівський, Микола Кавка; Товариський Суд: голова Людмила Сердюк, члени Оксана Рудакевич і Теодор Луцишин.

Вирішено щороку влаштовувати Зустрічі, а що 2 роки — З'їзди ОМУС-у.

Коротко по-військовому промовляв до зібраних ветеранів українського театру і молодших представників новообраний голова Головної Управи ОМУС-у сотн. Юрій Кононів: „Всі сили і всі зусилля на службу українській національній театральній культурі, рідній громаді! В праці ОМУС-у не буде допущено жадних партій них справ. У політичному аспекті ми всі маємо один девіз — Українська Самостійна Держава. Прохаю єдности і співпраці".

У резолюціях четвертого з'їзду Об'єднання (четвертого від часу створення ОМУС-у), прочитаних Євгеном Курилом і затверджених оплесками присутніх, між іншим, сказано, що з'їзд вітає Верховного Ієрарха УКЦеркви Кардинала Йосифа, висловлює співчуття УПЦеркві у ЗСА з приводу смерти Блаженнішого Митрополита Іоана; стає в обороні прав України, української мови і культури та домагається від імперської Росії негайного звільнення із в'язниць і кацетів усіх діячів української культури й науки. Четвертий з'їзд ОМУС-у звернувся з проханням до СКВУ, УККА і КУК налагодити тісну співпрацю з Об'єднанням та приділювати справам національно-християнської української культури ще більше уваги, і з проханням до української преси — присвячувати більше уваги українському театрові у всіх його виявах. Учасники з'їзду щиросердечно привітали усіх мистців українського театру, на світі сущих, прохаючи їх активно включитися в працю відновленого Об'єднання.

Під кінець нарад другого дня прибув на з'їзд в ролі гостя о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ, якого щиро привітали зібрані. В кінці п. Кульчицький прочитав свій власний вірш з нагоди з'їзду. Ділові наради закрив голова Головної Управи Управи ОМУС-у сотн. Юрій Кононів.

Тієї ж неділі відбувся у великій заповненій залі Мистецький Вечір, що для багатьох акторів був ніби вечором живих спогадів з минулих вистав, а для глядачів — вечором мистецької радости за творчі успіхи майстрів українського театру.

Заки розповісти про Мистецький вечір, треба зазначити, що нововибрана Управа ОМУС-у тієї ж неділі та потім у понеділок розглядала багато питань і справ ділового характеру. Для прикладу зареєструємо тут лише пропозиції працівника й історика кіна Бориса Береста, передані на розгляд Управи: заінкорпорувати ОМУС у американських властей, створити картотеку мистців української сцени, докладно обміркувати плян видання Пам'яткової Книги українського театру, створити театральний Фонд імени видатного актора і режисера Володимира Блавацького.

На тих поважних, ділових нарадах не обійшлося, як звичайно серед життєлюбних українців (та ще мистецького середовища!) без жартів. Якось під час дискусії, коли дехто хвилювався, член оркестри „Ого", що грала на забаві, ввіз у залю на коліщатках великий музичний інструмент. У той час хтось „пустив" репліку: „Можете хвилюватись, ліжко вже везуть!"... на що присутні зареагували веселим сміхом — і гаряча дискусія охолола...

Мистецький вечір

Близько 200 осіб були на театрально-мистецькому вечорі в неділю 30 травня, на якому в ролі зв'язкової-водія з „Мильними баньками" виступила Ірина Лаврівська. Майже у всіх присутніх на грудях виднілися жетони, випущені з нагоди з'їзду Діловим Комітетом відновлення ОМУС-у для покриття видатків.

Мистецький вечір розпочався виставою на честь Лесі Українки — показом її блискучої драматичної поеми „Йоганна, жінка Хусова". Запанувала тиша, як у церкві в особливо урочисті хвилини Богослуження: корифеї української сцени, заслужені актори Віра Левицька і Богдан Паздрій, донесли цей твір до глядачів-слухачів, як перлину, а їх виконання було гідне великого імени Ювілятки. У наступній виставі блиснули виконанням відомі таланти Люся Сердюк і Володимир Шашаровський, цілковито змінивши настрій залі. Вони показали веселу „Побожну" Василя Стефаника, вшановуючи тим видатного майстра слова в 100-річчя його народження. Інша відслона — і публіка тепло вітає письменника, свого улюбленого ІКЕР-а та оплесками потім дякує за два фейлетони, присвячені творцям української культури і сучасній молоді. Останній фейлетон „Відданиця", закінчувався словами: „возити дівку на Союзівку", під гучний сміх залі. І ще відслона — і знову зміна настрою. Так виявилась магічна дія театру, музики й пісні на людину впродовж одного Мистецького вечора — першої імпрези відновленого ОМУС-у. Виступали співачки Іванна Кононів і Валя Калин-Магмет, зворушуючи серця милими пісенними спогадами-дуетами про Львів, про святий Юр, про далеку Укріну; щиро оплескуваним співачкам акомпаніював Володимир Гентиш — дискретно і з почуттям. Зате в кінці вечора, коли на сцену вийшов давно вже не бачений „Юрко Колопатюк", що й далі говорить мовою з часів Австро-Угорщини, але розповідає про сучасні події — актор Анатолій Радванський, веселий сміх хвилями заплескавсь попід високою стелею колишнього осібняка МекКензі — власника фірми „Зінгер".

Мистецький вечір Об'єднання Мистців Української Сцени був не лише завершенням 4-го з'їзду цієї відновленої професійної культурної установи. Він ще раз підкреслив, які великі таланти маємо за кордоном та який могутній вплив на людину має мистецтво слова, гри, співу і музики, все те, що разом творить український театр. Мистецький вечір додав усім надій та бажання працювати для рідної культури — для збереження й розвитку нашої духової України поза Україною.

Частина учасників з'їзду в травні 1971 року відновленого в 25-ліття створення Об'єднання Мистців Української Сцени, на якому головою Головної Управи ОМУС-у було вибрано сот. Юрія Кононева. *(Світлив: Б. Загайкевич)*

Літературний вечір О. Грановського в Міннеаполіс, Мінн.

Заходом низових клітин ОДВУ і Золотого Хреста в Міннеаполіс - Ст. Пол улаштовано в дні 16-го травня 1971 р. в залі св. Михаїла літературний вечір.

Ім'я проф. Грановського, як поета не належить до найголосніших. Він знаний більше, як суспільний, чи політичний діяч, але коли він знайшов час і на написання кількох томів поезій, то це доказ його працьовитисти. Він обдарований поет і займе належне місце в історії літератури. Проф. Грановський за ті довгі десятиліття стільки напрацювався у різних ділянках для загального добра і для доброго українського імени, що навіть якби він ні рядка поетичного слова не написав, то вдячні покоління збережуть пам'ять про нього. Бо він вірив і йшов за Грінченковим кличем „Праця єдина з недолі нас вирве!"

Праця на народній ниві — це клич, якому Грановський все був вірний. Це висловлює він в одному із своїх віршів. Розуміння і потребу праці для народу, висловлює поет у багатьох віршах. Вони лунають, як голос народного трибуна, батька і приятеля... В особистій ліриці здобувається О. Грановський на речі, біля яких не можна проходити байдуже.

Не вдаючись в детальний розбір його поетичного доробку, про сам літературний вечір треба сказати, що це була культурна імпреза, на яку наша громада час до часу здобувається. За цілість імпрези відповідав Станиславів Василь. У виконанні програми, на яку зложилися численні вірші автора, привіти, доповіді брали участь місцеві громадяни і школярі. Доповіді були: про творчість поета та про літературний процес в Україні.

Доповідачами були панове: Пундик і Михалевич.

Привіт від А. Костюк зачитав п. Михалевич. Привіт від Об'єднання Працівників Літератури (ОПЛДМ) виголосив п. Пакуляк. Інші виконавці програми це: Радієська, Правдюки, Міцевич, Амброзяк, Галіцинська, Пачковська, Шайда, Єрмоленко і Писарський.

ЯРС

Західня Німеччина відкинула вимогу Польщі про усунення радіо „Вільна Европа"

Варшава. — Західні кореспонденти інформують, що уряд Німецької Федеративної Республіки, популярно званої Західньою Німеччиною, відкинув вимоги уряду Польщі усунути з території Зах. Німеччини радіостанцію „Вільна Европа". З Бонну повідомили, що дозвіл-ліцензію на працю й перебування тієї радіостанції на території Західньої Німеччини автоматично продовжено до середини 1972 року. Німецький речник короткими словами заперечив усю тримісячну кампанію, що її провадила комуністична Польща проти радіо „Вільна Европа", закидаючи Боннові, ніби та станція „перешкоджає в покращанні відносин між обома країнами". Німецький представник заявив, що Конституція Західньої Німеччини дозволяє на свободу думки і слова. Варшава розпочала „наступ" на радіо „Вільна Европа" відколи в польській пресі з'явились у березні ц. р. ревеляції польського комуністичного шпигуна Анджея Чеховіча. Чеховіч прибув до Зах Німеччини, влаштувався на працю в польській редакції радіо „Вільна Европа", шпигував там, а потім повернувся до Варшави і почав „викривати" діяльність радіо „Вільна Европа". Як радіостація „Вільна Европа", так і радіостанція „Свобода", що передає мовами деяких народів СССР, хоча формально є приватними установами, однак широко користуються субсидіями з Центральної Розвідчої Агенції ЗСА. Конгрес у Вашингтоні вже розглядає справу створення Американської Ради для приватної Міжнародної Комунікації, якій і будуть підлягати радіостанції „Свобода" та „Вільна Европа". На їх працю Конгрес має виділити 40 мільйонів доларів.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі чорного овідомого хліба!

У Львові вперше на Україні поставили оперу Верді „Ернані"

Вперше на українській сцені у травні було показано оперу Джузеппе Верді „Ернані", до лібретта Ф. Піяве, за однойменною романтичною драмою В. Гюго. Оперу показав Львівський театр опери і балету імени Івана Франка, режисер Д. Смолич, художнє оформлення сцени під еспанське середньовіччя — Б. Кривицький і Л. Стащишин, диригент — Ю. Луців. У головних ролях виступали з видатним успіхом О. Врабель — Дон Карльос і ліричне сопрано Т. Дідик — Ельвіра. Опера „Ернанні" вперше була показана у Венеції в 1844 р. й була вже 5-ою оперою Верді та принесла співавторам заслужений успіх. Від того часу „Ернані" часто йшла на сценах оперових театрів. „Ернані" вперше була полена в 1908 р., а в Україні — в 1971 р. у Львові. Вистава складна, опера вимагає великого напруження від виконавців, особливо ж партія Ельвіри, сповнена суто колоратурних труднощів. Львівський оперовий театр веде перед в Україні в показі клясичного світового репертуару. Останніми роками там були показані опери: „Далібор", „Ловці перлів", „Зачарований стрілець", „Овод" та ін., а з українських — „Зачарований обруч" Б. Лятошинського за історичною повістю Івана Франка „Захар Беркут".

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р [illegible]

(Закінчення зі стор. 2-ої)

П.: Чи соняшні ванни допомагають артритичним недомаганням?

В.: Артрит — дуже широке поняття, і на тему допомоги сонцем існує чимало різнородних думок. Багато спеціялістів тих недуг уважають, що лише деякі види артритичних та ревматичних занедужань одержують добру допомогу нагрівання сонцем.

П.: Літом, як кажуть, добра нагода позбутись зайвої ваги. Як це робити?

В.: Твердження вірне. Влітку із-за наявности великої кількости городини та овочів, що не мають високих кальорій, можна і не бути голодним, і не споживати зайвої кількости кальорій. Крім цього — рух, вправи, більше активности поза приміщенням чимало допомагають. Але засада літом така сама, як і зимою — не переїдатись...

До окремих запитів, що стосуються поведінки літом таких людей, які мають недуги серця, легень, високий тиск крови і т. д., ми повернемось у наступній статті.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 11-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Прохається вплачувати вкладки на зборах. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, касир, Ю. Варанюк, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 попол. в Укр. Амер. Клюбі. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. Повідомляється, що в місяці липні і серпні не буде зборів Відділу. — В. Терлецький, гол., П. Федик, фін. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 270 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі. Будуть рішатися дуже важні справи. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — В. Бутковський, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 6569. Знаходять у печері листа

Тарзан і сотник Дикий Кіт досліджують печеру, в якій знайшли схоронище перед бурею.

Стривай, сотнику Дикий Коте! Що це таке?
Згорнений папір, Тарзане!
Хтось залишив його тут, і то не дуже давно!